

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2008
5. volební období

250.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 35. schůze konané dne 22. května 2008

ke Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zpráva o hodnocení a budoucím rozvoji Evropské agentury pro ochranu vnějších hranic (FRONTEX) /kód dokumentu 6664/08, KOM(2008) 67 v konečném znění/

ke Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Prozkoumání vytvoření Evropského systému kontroly hranic (EUROSUR) /kód dokumentu 6665/08, KOM(2008) 68 v konečném znění/

ke Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Příprava dalších kroků v oblasti správy hranic v Evropské unii /kód dokumentu 6666/08, KOM(2008) 69 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstkyně ministra vnitra Mgr. Lenky Ptáčkové Melicharové, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Jozefa Kochana a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Jozef Kochan v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
místopředseda výboru

<p>DOKUMENT 6664/08 DOKUMENT 6665/08 DOKUMENT 6666/08</p>
--

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zpráva o hodnocení a budoucím rozvoji Evropské agentury pro ochranu vnějších hranic (FRONTEX)

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Prozkoumání vytvoření Evropského systému kontroly hranic (EUROSUR)

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Příprava dalších kroků v oblasti správy hranic v Evropské unii

KOM(2008) 67 v konečném znění, kód Rady 6664/08

KOM(2008) 68 v konečném znění, kód Rady 6665/08

KOM(2008) 69 v konečném znění, kód Rady 6666/08

- **Právní základ:**
Dokumenty informační povahy.
- **Datum zaslání Radě EU:**
15. 2. 2008
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
7. - 14. 3. 2008
- **Datum projednání ve VEZ:**
3. 4. 2008 (1. kolo)
- **Procedura:**
Dokumenty nepodléhají hlasování v Radě.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
K dokumentu 6664/08 – datované dnem 17. dubna 2008, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 19. května 2008 prostřednictvím systému ISAP.
K dokumentu 6665/08 – datované dnem 28. dubna 2008, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 7. května 2008 prostřednictvím systému ISAP.
K dokumentu 6666/08 – datované dnem 23. dubna 2008, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 15. května 2008 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Sdělení nejsou v rozporu s principem subsidiarity.

- **Odůvodnění a předmět:**

Franco Frattini, evropský komisař pro oblast prostoru, svobody, bezpečnosti a práva, představil 13. února 2007 balíček tří sdělení, která mají být předmětem diskuse o zajišťování vnějších hranic EU a jejich správě. Jde o námět k diskusi, který ke své realizaci vyžaduje přípravu legislativních návrhů a přichází s využitím nejnovějších přístupů a technologií (biometrie, celoevropské databáze dat, nové přístroje pro sledování hranic apod.). Franco Frattini tento balíček uvedl s tím, že Evropská unie musí využít nejvyspělejších technologií k dosažení nejvyšší možné úrovně zabezpečení, aby odhalila osoby, které jsou v Unii déle, než mají povoleno a zabránila vstupu teroristům. Záměrem komisaře je zamezit nežádoucím osobám ve vstupu na území Unie a ostatním tento vstup usnadnit.

Jmenovitě se jedná o: zprávu o hodnocení a budoucím vývoji Agentury FRONTEX, sdělení o možnostech vytvoření Evropského hraničního sledovacího systému (EUROSUR) a sdělení o přípravě dalších kroků pro správu hranic Evropské unie.

- **Obsah a dopad:**

Při shrnutí základních informací z předkládaného balíčku vyplývá následující:

1. Evropské hranice mají být propustnější pro bezproblémové osoby a u ostatních osob je třeba nastavit kontroly tak, aby odpovídaly sledovanému účelu, byly účinnější a společně a zpětně využitelné. Hlavním problémem při sledování nelegální migrace je například skutečnost, že neexistuje žádný systém sledující přechody hranic, a proto je obtížné odhalovat osoby, které překročily svým pobytem na území EU dobu povolenou vydaným vízem. K tomu účelu má být vytvořen monitorovací systém přechodů hranic (**entry/exit system**).
2. Přípravovaný Vízový informační systém (VIS) nejenom že se z povahy vztahuje pouze na státní příslušníky třetích států, kteří podléhají vízové povinnosti, ale jeho hlavním účelem je díky biometrickým údajům ověřit pravost víza a totožnost osoby, která se vízem prokazuje.
3. Občané třetích států mají při vstupu do EU poskytnout evropským orgánům své biometrické údaje bez ohledu na to, zda mají, nebo nemají vízovou povinnost. Ti, co mají vízovou povinnost, by poskytovali biometrické údaje již při procesu vydávání víza, ostatní při prvním přechodu hranic.
4. Stávající právní rámec v zásadě neumožňuje zjednodušenou proceduru u státních příslušníků třetích států a i při opakovaném přechodu hranic jsou tyto osoby podrobovány stejné proceduře. Komise počítá se zjednodušením přechodu hranic pro cestující ze třetích států tím, že plánuje zavedení statusu tzv. **registrovaného cestujícího** (osoby přicházející v dobré víře – *bona fide* travellers). Tento status bude možné získat v případě poskytnutí bližších informací (jako např. důvody cesty, finanční prostředky apod.) a po jejich pozitivním vyhodnocení. Registrovaní cestující by pak procházeli zjednodušenou hraniční kontrolou.
5. Komise připravuje zavedení **Evropského cestovního autorizačního systému** (ESTA), jehož prostřednictvím by státní příslušníci třetích států bez vízové povinnosti poskytovali v předstihu určité údaje.
6. Se zavedením biometrie (fotografie a otisky prstů) do cestovních dokladů občanů EU se počítá nejpozději do roku 2019, aby bylo možné zavést automatizovaný systém kontroly při přechodu hranic občany EU.

7. Přechodům hranic je věnováno další sdělení o Evropském hraničním sledovacím systému (EUROSUR), který by měl využívat nejmodernějších technologií ke sledování nelegálního přechodu hranic, a stejně tak by měl napomoci snížení ztrát na životech spojených s těmito přechody. Z geografického hlediska je primárně zaměřen na jižní námořní hranici a východní pozemní hranici EU. Implementace EUROSURu má být rozdělena do tří fází:

- posílení, rozšíření a propojení existujících systémů a mechanismů na úrovni členských států;
- zaměření výzkumu a vývoje na zlepšení výkonu nástrojů pro sledování (např. satelitů) a rozvoj společného používání těchto nástrojů;
- vytvoření společného monitorovacího a informačního rámce pro oblast moře.

První dvě mají být realizovány současně, třetí je má následovat. Zatímco třetí fáze bude vzhledem k specifikům sledování rozlehlé plochy moře zaměřena pouze na něj, první dvě fáze mají pokrývat námořní i pozemní hranice. Komise vypracuje pokyny pro spolupráci orgánů členských států s agenturou FRONTEX a na jaře 2009 předloží konkrétní návrhy na zřízení a spuštění systému EUROSUR.

8. Komise představuje změny v souvislosti s FRONTEXem (Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích), protože právě od této agentury se očekává hlavní aktivita směřující k dosažení efektivních hraničních kontrol a přeshraniční spolupráce. Stejně tak se očekává, že by právě FRONTEX hrál základní úlohu při přípravě monitorovací sítě integrující všechny námořní sledovací systémy. Mezi navrhovaná krátkodobá opatření patří např.:

- zajištění dostupnosti vybavení pro operace na námořních hranicích;
- zřízení poboček ve vybraných regionech se zvláštní prioritou pro jižní námořní hranici;
- rozšíření vzdělávacích aktivit agentury např. na oblast mezinárodněprávní ochrany osob nebo řešení krizových situací na moři;
- rozvoj spolupráce agentury při analýze rizik s Europolem, mezinárodními organizacemi a dotčenými třetími zeměmi;
- rozvoj výzkumných projektů a vývoj nových technologií využitelných při kontrole a sledování vnějších hranic;
- získání vlastního vybavení pro agenturu pro využití zásahovými pohraničními týmy rychlé reakce (Rapid Border Intervention Teams);
- rozšíření kapacity agentury, pokud jde o zapojení do společných návratových operací.

Slovinské předsednictví uspořádalo diskusi k těmto sdělením v rámci Ministerské konference k výzvám správy vnějších hranic EU, která se konala dne 11. – 12. března 2008 v slovinském městě Brdo. Výsledky konference byly dne 27. března 2008 prezentovány ve Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci Evropského parlamentu¹.

• **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci Evropského parlamentu byl určen jako odpovědný za projednání sdělení o možnostech vytvoření Evropského hraničního sledovacího systému (EUROSUR) a sdělení o přípravě dalších kroků pro správu hranic Evropské unie. Harmonogram projednávání zatím není znám.

¹ Viz řeč slovinského ministra Dragutina Mateho, dostupná z:

http://www.eu2008.si/en/News_and_Documents/Speeches_Interviews/March/0327_LIBE_Mate.html

Na základě výše zmíněné konference připravilo předsednictví návrh závěrů Rady k řízení vnějších hranic členských států EU², který byl na pracovní úrovni diskutován na jednání Strategického výboru pro migraci, hranice a azyl (SCIFA) 1. dubna 2008. Sdělení bylo představeno zástupcem Komise také na jednání pracovní skupiny Rady Hranice dne 11. dubna 2008. Členské státy se prozatím k návrhům vyjadřují souhlasně. Další harmonogram projednávání není znám. Téma migrace a imigrace je nicméně deklarovanou prioritou francouzského předsednictví (od 1. července 2008) – jedním z hlavních cílů předsednictví je „Evropský pakt o imigraci a azylu“. Pakt má položit základy společné imigrační politiky a zřetelně stanovit úkoly pro komunitární a národní úroveň, jakož i pro země původu. Francouzský návrh obsahuje pět základních cílů: posílení kontrol na vnějších hranicích, společný rozvoj (tzv. „*co-development*“), institucionální budování Evropy „azylu“, lepší organizování legální imigrace a vyhošťování cizinců nelegálně pobývajících na území členských států EU.

Komise plánuje předložit na podzim roku 2008 konkrétní legislativní návrhy navazující na předložená sdělení; rozvoj integrované správy vnějších hranic je i jednou z klíčových priorit Roční politické strategie Komise na rok 2009³. Toto téma se tak nepochybně stane jednou z důležitých agend českého předsednictví.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** projednaná sdělení Komise k ochraně vnějších hranic EU;
2. **ž á d á v l á d u**, aby ho informovala o dalším průběhu projednávání problematiky ochrany vnějších hranic EU;
3. **u s n á š í s e** postoupit projednaná sdělení spolu se svým usnesením pro informaci výboru pro bezpečnost.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Jozef Kochan v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
místopředseda výboru

² Dokument Rady č. 7811/08

³ KOM(2008) 72 v konečném znění